B. N. C
FIRENZE
1053
25

Digitized by Google

1053 25

XV
DREL
1664
MISCELLANEE
1053
25
BIBLIOTECA NAZ. CENTRALE DI FIRENZE

QVÆSTIO PHYSIOLOGICA, E SELECTIORIBVS AVTORVM MONIMENTIS compaginata;

An Partus Octimeſtris Vitalis?

Hujuſce Theſeos veritatem, ſub auſpicijs Clariſſimi Viri M. MATTHÆI MAHEVLT DE VAVCOVLEVRS, Regis Conſiliarij & ordinarij Medici, Profeſſoris Regij & Facultatis Med. Decani, pro primâ Apollinari ſuâ Daphne conſequendâ, in Scholis publicis Cadomenſis Vniverſitatis tueri conabitur

ANTONIVS DRELINCVRTIVS Pariſinus, Medicinæ Candidatus, Nonis Novembris, χειροτονίας anno 1664.

PARISIIS,
Ex Typographia REMIGII SOVBRET.

M. DC. LXIV.

1053.25

QVÆSTIO PHYSIOLOGICA, E SELECTIORIBVS AVTORVM monimentis compaginata;

An Partus Octimeſtris vitalis?

QVÆRENTIBVS & Medicis & Philoſophis illuſtribus, πόσος ὁ τῆς τῶν ἀνθρώπων κυήσεως χρόνος, multam opinionem eſſe, inquit *Gellius*, eamque jam pro vero receptam, poſtquam mulieris vterus conceperit ſemen, gigni hominem ſeptimo rarenter, ***nunquam octavo***, meminitque, Romæ accuratè hoc atque ſolicitè quæſitum, negotio non rei tunc parvæ poſtulante, ***an octavo*** menſe infans ex vtero vivus editus, & ſtatim mortuus, jus trium liberorum ſuppleviſſet, ***cum abortio quibuſdam, non partus, videtur menſis octavi intempeſtivitas***. Quibus ex Varrone ſubdit, antiquos Romanos non recepiſſe *hujuſcemodi* quaſi monſtruoſas raritates; ſed nonum ac decimum menſem partioni mulieris ſecundùm naturam vnicè aſcripſiſſe, juxta etymon *Parcarum* à *pariendo*, quarum *Nona* & *Decima*, à partus tempeſtivi tempore nuncupantur; *Morta* verò, ob eorum mortem, qui nati ante nonum vel decimum, aut mortui prodeunt in lucem, aut paulò poſt moriuntur. Hujuſque de *menſe octavo* diſſentionis cauſam repetit idem *Gellius*, ex *Hipp. libro* περὶ τροφῆς, ex quo libro verba hæc refert, ἔστι δὲ καὶ οὐκ ἔστιν ὀκτάμηνος γένεσις; quæ *Sabinus* Medicus, qui Hippocratem commodiſſimè commentatus eſt, his verbis enarravit, ΕΣΤΙ ΜΕΝ φαινόμενα ὡς ζῶα μετὰ τὴν ἔκτρωσιν· ΟΥΚ ΕΣΤΙ ΔΕ, ὡς θνήσκοντα μετὰ ταῦτα, ΚΑΙ ΕΣΤΙΝ ΟΥΝ, φαντασίᾳ μὲν παραυτίκα ὄντα, δυνάμει δὲ ΟΥΚ ΕΣΤΙΝ.

Noct. Att. 3. c. 16.

Loco citato lib. 3. cap. 16.

Innumera Veterum Neotericorumve *ſuffragia*, huic expoſitio-
ni aſtipulantur, validiſſimæque *rationes* id ipſum evincunt, ac
demum, fide omni major *experientia* firmat. Sed quoniam *Hip-
poc.* monimenta, mox, obiter quaſi, refricabamus, ejuſdem
ſummi Medicinæ parentis, penitiora adyta ſubeamus, quò
pleniùs ac certiùs, mens tanti viri, hâc de re nobis innoteſcat.
Verba eruamus quæſo, *libri* περὶ ὀκταμήνου, vbi dubio omni
procul, aſſeverat οὐ περιγίνεσθαι τὰ ὀκτάμηνα, ſuique effati ratio-
nem ſubnectit, quoniam συγχωρεῖ αὐτοῖς ἐφεξῆς κακοπαθεῖν, τήν
τε ἐν τῇ μήτρῃ κακοπαθείην, καὶ τὴν ὅταν ὁ τόκος γένηται· καὶ διὰ τοῦ-
το, inquit, τῶν ὀκταμήνων οὐδὲν περιγίνεται. Hoc ipſum docet
præciſè magis, *libro* περὶ ἑπταμήνου, vbi ſeverè confirmat, *im-
poſſibile eſſe Octimeſtrem ſervari*, ἀδύνατον περιγίνεσθαι παιδίον, ἐν
ὀγδόῳ τῷ μηνὶ νενοσηκὸς, καὶ τότε ἐς τοὐμφανὲς ἐλθόν; Dictique ra-
tionem affert, διὰ τὰς πάθας ἅς φησιν αὐτὸς ὀκταμήνους ἀποκτεί-
νειν, ibidemque *menſem octavum* ἀναμφισβήτητον vocat, καθ' ὃν
γίνεται ὥστε δυσκρίτως ἔχειν. Menſibus item, eadem aſcribit ac die-
bus, *at octavus dies, criticus non eſt*, Ergo *nec octavus menſis, fœ-
turæ proditura in lucem, dicatus erit;* partus quippe analogiâ quâ-
dam veluti criſis eſt, ταῖς γὰρ γυναιξὶν αἱ συλλήψιες τῶν ἐμβρύων, καὶ
οἱ τρωσμοί τε καὶ οἱ τόκοι ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ κρίνονται, ἐν ὥσπερ αἵ τε νοῦ-
σοι, καὶ αἱ ὑγίειαι, καὶ οἱ θάνατοι τοῖς σύμπασιν ἀνθρώποις. Sic paulò
antè dixerat ibidem, *Mulierculis de partubus non eſt deroganda*
Lib. π. ἑπτ. *fides, dicunt enim omnia & ſemper dicunt & ſemper proferunt; quæ
verò judicio prædita ſunt & victoriam hâc de ſententiâ pronuntiant,
ſemper dicunt ac teſtantur, naſci ſeptimeſtres, & octimeſtres, &
novimeſtres, & decimeſtres, & vndecimeſtres, & ex his*, Octimeſtres
non ſuperſtites manêre. Hujuſque à ſemetipſo ſtabilitæ doctrinæ
Sect. 6. memor, menſes enumerans *Epid.* 2. nutritionis fœtus, ſepti-
mum, nonum & decimum, profert in medium, *relicto octavo.*
Demum animo præſens eodem, nec vſpiam à ſe diſſentiens,
Sect. 8. Aphor. 8 *Epid. 6. Quicquid in ſeptuaginta movetur, in triplicitate perficitur,*
hoc eſt, *ducentis decem diebus*, quæ ſeptimeſtrium eſt ratio, &
*quicquid in nonaginta movetur, in triplicitate perficitur, ſive ducentis
& ſeptuaginta diebus*, qui novimeſtres conficiunt, *nullo inibi ha-*
In ſeptem ſcilicet hebdomadis, ſeu dieb. ſeptuaginta, vt patet ex Epid. 2. Sect. 3. *bito Octimeſtrium reſpectu, vtpote non vitalium.* Græcam ſeriem
apponere non gravabor, ὅ, τι ἐν ΕΠΤΑ κινέεται, ἐν τριπλασίῃ τε-
λειοῦται. καὶ ὅ, τι ἐν ἐννέα κινεῖται, ἐν τριπλασίῃ τελειοῦται. Eodem
jure, *libro* γ'. περὶ διαίτης, loquens de fœtibus γονίμοις, eorum
alios naſci ſtatuit perfectos ſeptimo menſe, alios nono perfectè.

etiam, *vbi judicio pari, menſem octavum alto ſilentio involvit*: At ne quis litigator, in pravum ſenſum Hippoc. verba nos detorſiſſe autumet, conſulat velim, *lib.* περὶ ἀρχῶν vbi definitè expreſſéque *Octimeſtres enecat*, hoc irrevocabili decreto, ΠΑΙΔΙΟΝ ΟΚΤΑΜΗΝΟΝ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ, ΟΥΔΕΝ ΒΙΟΙ ΠΩΠΟΤΕ. Nullus ſanè autor *Hippocrate* probatior, nullave ejus autoritas luculentior, *Octimeſtres* peſſundant.

Galenus haud vlli Veterum rimandis naturæ myſteriis ſecundus, vix voluit vixque debuit, *doctrinæ de Octimeſtrium vitâ*, jampridem ab Hippocrate, ſuo non ſuppare ſed compare dicam, *funditùs everſæ atque dirutæ*, rudera denuò movêre, præſertim cùm nihil majoris ponderis in pectore reconderet, quo *infelices Octimeſtres*, novis ruinis opprimeret. Levia quippe in fuſiſſimis ejus operibus, ſuper hâc re extant veſtigia; ſed ea ſanè quanquam levia, liquidò tamen commonſtrant, hunccce naturæ Genium alterum, infenſis ore & digitis, *Octimeſtribus ſuccenſuiſſe.* Supponens namque eorum infortunium ab Hippocrate ſatis ſuperque & obſervatum & probatum, tantæ eorum calamitatis cauſas inveſtigat ſub finem ΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΩΝ. Ipſiſſima verba appingam nullo adulterata fuco. Διὰ ποίαν, rogat, αἰτίαν, τῶν ἑπταμήνων γονίμων ὄντων, τὰ ὀκτάμηνα ἄγονά ἐστι? Reſpondet, λέγεται οὕτως, ὅτι ὁ ὀκτὼ ἀριθμὸς ἄρτιός ἐστι καὶ συνεζευγμένος, μὴ κρίσιμος ὤν, ὁ δὲ ἑπτὰ ἀριθμὸς περιττὸς, καὶ οὐδὲ συνεζευγμένος, καὶ διὰ τοῦτο κρίσιμος. *Oper. tom. 4.*

Oratores, *Philoſophi*, *Iuriſperiti* & *Medici* quique clariſſimi, huic veritati litarunt: Hinc *Ciceroni Diana*, quæ noctu quaſi diem efficit, quæque *Lucina* & *Luna* à lucendo dicitur, adhibetur ad partus, quod ij matureſcunt, aut *ſeptem* nonnunquam, aut plerunque *novem* Lunæ curſibus, vndè liquet, *menſem octavum*, in cæterorum album nuſquam digeri. *Lib. 2. de Nat. Deor.*

Cenſorinus, de ſententiâ Epicharmi pronuntiat, fermè omnes negaſſe, *menſe naſci vivaces octavo.* *Lib. de Natali die cap. 7.*

Plutarchus, ex Mathematicorum mente aſſerit, τὰ ὀκτάμηνα διὰ τὸ ἀσύνδετον τοῦ κόσμου φθείρεσθαι. *5. De Placit. Philoſopher cap. 18.*

Ei ſuum calculum adjicit *Philo Iudæus*, cùm numerum *ſeptem* pleniſſimè dilaudans, γίνεται, inquit, τὰ ἑπτάμηνα γόνιμα, τῶν ὀκταμηνιαίων, ὡς ἐπίπαν, ζωογονεῖσθαι μὴ δυναμένων. *Lib. περὶ κοσμοποιΐας.*

Tiraquellus, & *Baldus*, luculentiſſimi Iure-conſulti, *menſe natos octavo repudiant*, quia intempeſtivè atque immaturè nati ſunt, ac *ſic nati*, quaſi *non nati*; veriúſque videtur ipſis, fœminas hos *Ambo. cap. de revocat. donat.*

partus ejeciſſe abegiſſéque, quàm peperiſſe.

Problem. 47. lib. 2.

Alexander Aphrodiſeus, ἑπταμηνιαῖα βρέφη, ζώσιμα vocat, τὰ δ' ὀκταμηνιαῖα σοχίπ.

Lib. 3. Fen 21. tract. 2. cap. 1.

Avicenna, natus *octavo*, eſt qui plurimùm moritur de natis & parùm vivit. Quòd ſi aliquis vivat de natis *in octo menſibus*, tunc illud eſt parùm valdè &c.

Oper. tom. 6. lib. de Anim. 10. cap. 4.

Albertus Magnus, declarans horam partus & qualitatem natorum in horis illis, *natus* ait, *octavo*, in multis regionibus. *omninò non evadit vnquam*; ille enim proculdubio debilis eſt in principiis ſuæ creationis, aut ſi fortis ſit in eis, ſupervenit ei occaſio debilitans ipſum, quoniam ſi fortitudo permanſiſſet, in ſeptimo fuiſſet motus ad exeundum: hoc autem retardatur poſt ſeptimum, propter debilitatem, neque poteſt ad ipſum venire virtus, niſi in ſpatio menſis, & ſi ante hoc movetur, eſt motus impatiens, ſicut movetur anguſtiatus, & ideo etiamſi convertitur & exit, *non eſt ſpes vitæ in ipſo*.

Lib. 2. de morb. mulier. cap. 1.

H. Mercurialis, ſingulare Italiæ ornamentum, *Octimeſtrem partum*, *illegetimum cenſet*, quia ex centum qui ita naſcuntur, vix *vnus* aut *alter*, *ſuperſtes vivit*, præſertim noſtris in regionibus.

Practic. lib. 4 de affectib. viter, cap 8.

H. Capivaccio, tria ſunt quadragenaria, in quibus vitæ periculum ſubit *fœtus*, 1um eſt 1° menſe, vnde tunc facilè fit abortus, *alterum* 8° *menſe*, 3um poſt partum. Cùm igitur in 8° *menſe* ſit ſecundum quadragenarium, & proinde *ſit tempus quod diſcrimen fœtui afferre poteſt*, & eo tempore fœtus laboret, *ſi tunc fœtus egrediatur*, *vitalis eſſe non poteſt*, quia non poteſt pati periculum ſecundi quadragenarij & etiam tertij.

De ſympath. & antipath. cap. 11. ſub finem.

H. Fracaſtorius ait in genere tritici eſſe quoddam, quod *tribus menſibus* generat, vndè *trimeſtre*, alijs *ſetanium* dicitur, quoddam verò, *quod menſibus novem*; ſic in genere humani ſeminis, quoddam eſt quod *ſeptem menſibus* parit, quoddam quod novem; Partus igitur, *qui editur octavo menſe*, eſſe quidem non poteſt ex eo ſemine quod *ſeptem* menſibus gignit: quare ex eo erit, quod *novem* menſibus ſolet maturum producere: Igitur *cùm ante nonum menſem editus ſit*, indicat *immaturum eſſe & vi aliquâ ejectum: talis autem*, *vtpote immaturus & præcox moriturus enatus eſt*.

Practic. lib. 4. Partit. 2. Sect. 6. cap. 8.

Sennerto inter mille infantes, qui in lucem eduntur, vix vnus aut alter 7° vel 8° naſcitur, ſicque ipſi non videntur partus 7i & 8i menſis pro planè legitimis habendi, nam quòd tam maturè eduntur, id ob cauſam aliquam præter naturalem fit,

quam ſi ob naturæ robur infans editus vincat, vitalis erit per accidens, etſi plerunque tales ſint νοσεροὶ vel brevis vitæ.

Valleſius ſplendidum Hiſpaniæ decus, vir acuti ingenij & ſummè Philoſophus, *indubitatum eſſe ſtatuit, Octimeſtres vitales non edi*, id namque, longo experimento compertum eſſe profitetur, ſicque ſupponens, τὸ ὅτι, diſputationem movet duntaxat περὶ τοῦ διότι. Triplicem quæſiti diſſolutionem profert, 1am ex dierum judicantium ratione, 2am ex proportione temporis figurationis ad motum & partum, 3am ex conſtitutis ad ortum naturæ terminis, vltra citra quos, vitalitas nulla eſt. Tandemque vir ille oculatiſſimus, in hâc ſcrutandâ veritate quaſi caligans aut cæcutiens, in hæc verba erumpit, *rem eſſe difficilem, ſolo notam experimento, cujus rationem novit evidenter ſolus ipſe Deus.* Controvers. lib. 2.

Petrus Aponenſis, Conciliator dictus, & *Gentilis*, primi fermè omnium, apertiſſimo ore, *de octimeſtrium morte* judicium tulêre. *Conciliator* imprimis, totus eſt in exacuendo ad ingenij ſui cotem, gladio ſuo, quo miſellos *Octimeſtres* per pectus transfigat, tandem *partum in 8° innaturalem vocat & extraneum penitùs, in quo, non modò parientes periclitantur, ſed multò magis & parti, nam his illæ fortiores exiſtunt.* Mitto *Gentilem*, *Braſſavolam*, *Gorræum*, *Laurentium*, cæteroſque millenos judices æquiſſimos, qui eandem in ſententiam vltrò pedibus ivêre. Operoſum enim & tædioſum foret, de tot ac tantis limpidiſſimis eorum fontibus eadem ſæpiùs haurire. Differen. 49.

Sed quid, tot viros graviſſimos rerumque callentiſſimos impulit, *vt vno quaſi ore, infelici ſidere natos, Octimeſtres aſſeverent?* Alij aliud cauſati ſunt: At omnium calculus, in *Octimeſtrium* ſcandalum & infortunium revolvitur.

Pythagorici, numerorum rhythmos & concentus argutantur. *Natura* enim, *Dea eſt, certo numerorum modulamine gaudens.* Provida namque ac vniformis ſuis in rebus, terminos ſibi ad partum injunxit, quos citra, nequit conſiſtere rectum. Statuti autem limites, ſunt ſeptimus & nonus menſis, interdum 10° ac 11°. Qui citiùs animantur, citiùs perficiuntur & ſeptimo exeunt ac vivunt, hi ſi ſexto prodeunt, vivere nequeunt, quia imperfecti: Qui tardiùs vivificantur, tardiùs complentur, 9° ſcilicet, 10° aut 11° menſe, tuncque ſi *octavo* pellantur in lucem, indubio fato abripiuntur, vtpote præ maturitate ſuâ, ab vtero depulſi. Certa enim & definita exigitur proportio agentis ad patiens, vt patet ex arbuſtis alijſque ESSE quibus de-

ſinita ſunt ſui ortus ſpatia, atque hæc perpetuò eadem. Quòd ſi varient, non variant ſub climate eodem, ſed ſub diverſis pro ſoli cœlique benignitate: ſic pariter *natalibus noſtris*, ſui conſtituti gradus, ſeptimus, nonus, decimus vndecimúſque menſis, *vltra quos*, *victuri non orimur.* Ad hoc, *numerum octo*, vtpote parem atque conjunctum, pro imperfecto & à naturâ abhorrente miniméque decretorio habent, numerum verò *ſeptem*, pro impari, pleno ac perfecto & naturæ grato atque fœcundo extollunt, eundémque ex *Macrobio*, cæterorum *cubum* & *arbitrum*, ſive vt cum *Tullio* dicam, *rerum omnium nodum* appellant; Ipſum denique, *in natura deliciis* & *arcanis motibus* præcellenti dignitate conſtituunt.

Numeris autem ineſſe *ἄῤῥητον ἰδιότητά τινα*, *ſeptémque*, *novem*, *decem* & *vndecim* perfectos eſſe, *ſex* verò, *octo* & *duodecim*, im-
Differ. 49. perfectos, pluribus evincit *Conciliator.* Iurè itaque periclitantur *Octimenſes*, reliquis incolumibus, ſi enim ex numerorum naturâ, *octavus imperfectus* eſt, Ergo *fœtus octimeſtris imperfectus* etiam miniméque vitalis. Sicut enim in *acutis*, motum Lunæ & dierum periodos inſequentibus, *octonarius* neque *judex* eſt, neque
Hip. lib. περὶ ἑπτ. *decretorius*, niſi fortè ad malum decernat, *κατ᾽ ὄγδοον γὰρ γίνεται ὥστε δυσκρίτως ἔχειν*, ſic in ratione *partus*, quem *morbum eſſe longum* & motum ſolis menſiumque circuitus ſubſequi volunt, 8° non decernet, hoc eſt, *octavo editus*, temerario naturæ motu, nonum prævertente & ſeptimum retardante, natus eſt, proindéque vitæ minimè compos; multùm quippe recedit ab eo, quod naturæ maximè eſt affine & tritum, prodire ſcilicet ſeptimo vel nono, adeo vt *omnis Octimeſtris*, dicendus ſit, aut *ſeptimeſtris ſerotinus*, aut *novimeſtris præcox*, ac conſequenter partus præter naturam. Etenim *quod plerunque fit*, *illud eſt ſecundùm naturam*: *Quod præter id*, *quod plurimùm fit*, *evenit*, *id præter naturam eſt*. At *Octimeſtris*, *præter id*, *quod plurimùm fit*, *evenit*, Ergo *Octimeſtris præter naturam eſt.* Aliter dixerim, *Quod magis naturale eſt*, *id frequentiùs contingit*, *quod verò*, *minùs naturale eſt*, *rariùs ac minùs frequenter: Spatium igitur Octomeſtre*, *minùs naturale eſt pariture tempus*, *vtpote rarius.* Hinc Philoſopho ipſi acerrimo li-
Hiſt. Anim. 7. cap. 4 cet *Octimeſtrium* propugnatori, *Octimeſtres aliquid monſtroſi habent.* At *quod rarum eſt & monſtroſum*, *præter naturam eſt. Octimeſtris rarus eſt & monſtroſus Ergo præter naturam*: ſi *præter naturam*, Ergo *non vitalis.*

Alii aliud culpant, rerum momentis eódem ferè revolutis, quòd

quòd nempe dierum *quadragenariæ* non ſint perfectæ in *octavo*, ſed in 7° & 9°. Qui enim natus eſt *octavo*, ſextum quadragenarium ambit, qui fœtui eſt infeliciſſimus: nam qui in eo naſcuntur, mox diem ſuum obituri ſunt, illis quippe tunc ægrotare contingit. *Quadragenariorum* autem vim maximam eſſe, non ratione ſolùm, ſed & experimento notum eſt: primis enim 40. diebus, plurimæ fiunt *abortiones*, ſi verò hos effugerint, *rarò abortiunt*. Recèns natus ſi titilletur, vix ridebit *ante 40. dies exactos*, niſi fortè natus decimo. Sic Galenus diem 7um notat, maximam habere vim in judicando, *ſextum infeliciſſimum* eſſe.

Τεσσαρακοντάδας Hipp. vocat lib. de ſept. & de Octim.

Hipp. lib. de ſept.

Plin. in Proœm. lib. 7. & Hipp. lib. de ſept.

Sed *ſextus quadragenarius*, totum *octavum menſem* includit, quare in eo nihil felix; de *ſexto* namque *quadragenario* idem judicium ferunt, ac de *die ſexto*, quem ceu omninò *perfidum* & omnium *malorum patratorem* infamant, ac velut *tyrannum* reformidant. Idem enim evenit in *partu*, ac in *morbis*, in his quippe *criticum motum* ſi natura vel *anticipat* vel *retardat*, tunc nihil promovet & moritur æger; ſic *Octimeſtris omnis*, vel *maturiùs* editur quàm tempus ſuæ conformationis & perfectionis expoſtulat, vel *ſeriùs*, vtro modo res eveniat, vivere non debet. Si enim *ocyùs*, cùm nihil ante ſuæ perfectionis tempus ortum, vivere queat, jurè labitur in interitum. *Si verò tardiùs*, quoniam id magnæ imbecillitatis eſt argumentum, meritò etiam vitâ non potitur. Pereunt igitur *Octimeſtres*; quòd ſint per abortionem ejecti, vel *ante* vel *poſt* ſuæ maturitatis tempora, cùm ſint naturâ ſuâ vel *ſeptimeſtres* vel *novimeſtres*.

Mathematici, iiſdem numerorum virtutibus, multo vſu ſibi compertiſſimis mordicùs inhærent.

Chaldæi, partus ideo vitales eſſe autumant, quòd Sol mutuum habeat conſpectum cum conceptionis tempore, namque oppoſitum cum 7° menſe, trigonum cum 9°, tetragonum cum decimo, ἑπτάμηνοι γὰρ κατὰ διάμετρον, ἐννεάμηνοι autem κατὰ τρίγωνον· δεκάμηνοι verò κατὰ τετράγωνον. Sexto autem menſe, ſicut nec octavo, vitales eſſe nequeunt, quia tunc, conceptionis particulam, aut invalido lumine, imbecillóque conſpectu, Sol videat, aut etiam non conſpiciat.

Cenſorinus lib. citato ad Q. Cerellium cap. 8.

Aſtrologi ſeminibus parentum commiſtis atque vivificatis, Planetas præficiunt, quibus Embryo ſemel conceptus, aut benignè aut maleficè regitur, juxta ſideris ſibi dominantis, aut clementiam, aut inclementiam: Singuli autem Errones, ordine

quique ſuo, ſingulis ita præſunt menſibus, vt *Saturnus*, rerum immutabili ſerie, in primum à conceptione menſem, imperium teneat, in 2um. *Iupiter*, atque hóc gradatim deorſum versùs, *Mars* ſcilicet in 3um. *Sol* in 4um. quo tempore Embryo fit animal rationale, *Venus* ſubinde, menſis quinti moderatur curſum, Sexti, dominium ſibi *Mercurius* arrogat, Septimo tandem *Luna* ſedet, validis moderatrix habenis, quæ cùm ſit benefica atque prolifica, fœtum ſub ejus moderamine natum fovet atque tuetur & vitalitate beat.

His ſeptem menſibus decurſis, curſus Erronum completus eſt, & ſingulorum dominia exacta: Sed mox *regnandi vices alterna* redituræ ſunt, ordine priori prorſus eodem. Si itaque fœtus *ſeptimum* menſem tranſcendens, *octavum* contingat ac in eo naſcatur, ſub infelici *Saturni* regno naſcitur, ad *Saturnum* quippe, *dominium recurrit*; At cùm ſit frigidus ſiccúſque Planeta, ſuis iſtis *manifeſtis*, necnon & *occultis* aliis maleficis ac veneficis qualitatibus, vitæ noſtræ omni pacto adverſantibus, fœtum *Octimeſtrem* aut enecat & perimit, aut infeliciſſimum reddit. *Sic miſellum inſontem, talia fata trahunt.*

Phyſiologi, rerum pondere accuratiùs perpenſo, hoc ipſum è reconditiſſimis Philoſophiæ & Medicinæ penetralibus eruunt, luculentiſſimè probantes, fœtum omnem, ſeptimo menſe inconditè movêri, exitumque omni ſtudio affectare. Quòd ſi commotio non ſit tanta, vt eum tunc excutere poſſit, vtpote qui nequeat, nec præ imbecillitate tum maternâ, tum propriâ, nec ob nexum firmiorem, vinculis eximi, debet vltrà manêre quietus in vtero, donec ad nonum pervenerit, modò nihil ſiniſtri obtingat, quod nonimeſtre tempus prævertat, putà abortio in *octavo*. Fœtum autem omnem, 7° moveri ad exitum, quem Medicorum latet? tunc enim membra ejus ſunt completa, ac partium numerus & compages abſolutiſſima, vnde fit, vt major quàm antea, ſanguinis vbertas in ejus alimoniam exhauriatur, majorive refectione egeat, majori item & aëris inſpiratu, ad refrigerium calidi ſui innati tunc vberrimi. At vtriuſque cùm ſanguinis, tùm aëris egeſtate premitur; Sanguis quippe, nihilò copioſior ab origine ſalit, & qui paucus emanat, confluus eſt ad mammas, quæ ceu *lactei montes* aſſurgunt, vndè cùm natura eò versùs ſanguinem trudat, non videtur diſſonum, venas circa vterum, aliquatenus depleri, ſic-

que fœtui aliquid de ſuo *demenſo* ſubripi: Aſt *plenius* nunc exigitur, ob majorem exhauſtum à voraciori calido. Pari eventu, vmbilici pulſantia organa, augeſcentem in dies fœtus calorem, haud queunt æquè liberè ac antea ventilare & à fuliginibus emungere, vndè conſequitur, vt fœtus grandeſcens, ac *alimoniæ* plenioris egeſtate preſſus, libetiorisve cupidus *auræ*, calcitratu vario & converſione multâ ſeſe horſum vorſum volutet atque convolvat. Cùm autem grandior ſit in horas atque nervoſior ejus ὑλομαλία, validiores identidem motus edit, donec novum in locum ſeſe traducat atque commigret in ſedem ſui quaſi ergaſtuli inferiorem. Tunc cernere eſt, vteri molem ac tumorem tota deſcendentia ad locos inferos, jam enim pateſcit, dehiſcit ſaltem, vterinum oſculum antehac arctè conſtrictum.

Abſtruſioris naturæ myſteria nondum penitus calles, *amnios* quippe membrana tenerrima, quæ fœtum obvolvebat & complectebatur amicè & vniverſim, laxatur & tenditur, imò & diffringitur. Fœtus ideo caſtra mutat, atque in *chorion*, ſibi diſſonum devolvitur, ſuoque hocce prolapſu vmbilicum ſuo pondere trahit atque convellit (nihil obſtante ejus longitudine ſemiſſem vlnam æquante, contorquetur quippe circa ſuum caudicem, ſeu corpus fœtus) hinc *chorion* ipſum ac vincula cuncta, quæ matrici, amiciſſimâ priùs, nec citra nefas ſolvendâ copulâ, cohærebant, validè tenduntur, proindéque *matri* & *fœtui ipſi*, dolor, inquietudo, febris, aliave damna inferuntur, quæ divinus ſenex, vnico nomine *laborum Octimeſtrium* complexus eſt.

Πόνους enim vocat Epid. 2. ſect. 3.

Ex hoc autem motu incondito atque caſſo, phlegmonem quaſi patitur vmbilicus tractus & tenſus, febrémque veluti concipit, quæ nonniſi 40. diebus pleniſſimè compeſcitur. Fœtus ideo, totâ illâ *quadragenariâ*, ſuum morbum circunfert, quo totis illis 40. diebus, ceu acuto ex decidentiâ conflictatur. Per id autem ſpatij, oneroſus eſt matri, tanquam antiquo & conſociali vinculo vitæ exolutus, ac incommodè degit.

His ita ſtabilitis, fœtum ſcilicet omnem, menſe ſeptimo movêri ad egreſſum, quiſque autem colluctatur pro virium modulo, alterum è duobus aſtruimus, aut fœtum in conamine illo ſatis roboris nactum, ſua clauſtra perrumpere, foras proditurum vitalem, aut eundem debilem, paucas ſuas vires hocce molimine irrito atterere, ægrotationémque præfatam contrahere, quâ non fungitur, niſi *quadragenario* integrè exacto.

Totius itaque *quadragenarii decurſu eget*, vt morbum hunc ſuum eluctetur, vireſque ſuas profuſas reſarciat, proinde *partum*, vel nonum in menſem, vel in decimi initium protolli neceſſe eſt, alioqui ſi *citiùs* & *octavo* fiat, fœtus enecatur, quia labores partus nequit ſuſtinere. Is quippe *tenellulus*, binis hiſce inſultibus oblæſus, à duplice ſibi invicem ſubſequente tentamento ad exitum, tum eo qui factus eſt *ſeptimo*, tum eo qui tunc fit *octavo*, mortem pedibus calcat, ſeſeque lucis orbat vſurâ, antequam ejus dulcedine ſit potitus, adeo enim præceps eſt ejus exitium, vt priùs *tumulatum* dixeris quàm *natum*; Imò διςαφία jurè nuncupes, nam è vivente matris alentis ſinu, qui ſæpè ipſi pro tumulo eſt, in viſcera terræ, matris depaſcentis & voracis ceu novum in tumulum, iter properat. Quòd ſi permulti *vivi* naſcantur, quid ipſos juvat ſuperſtites eſſe, cùm ævi vel *ærumnoſi* vel *curti* ſecum ſtamina trahant? nam juxta naturæ legem irrevocabilem, vel morboſi victuri ſunt, vel paucas ætarum ſcalas ſcanſuri. Sed hujus luctuoſi eventus cauſas intimiùs penetremus.

Ratum jam habemus, fœtum *octavo* prodeuntem, priſtinis ſuis calamitatibus ferè exolutum eſſe, tunc enim viribus propriis nondum refectis, veſtigia ſervat tantorum impreſſa laborum, quos ſeptimo menſe exantlavit. At ipſi ſic enervo, ingruunt graviora damna, quibus eum occumbere par eſt. Quis enim *grandis natu*, ſtricta hâcce temporis intercapedine, tot damnis preſſus, diem ſuum non clauſerit extremum? Quanto potiori jure, ſeu quanto iniquiori injuriâ, infantilis tenellula ætas, concidat neceſſe eſt, tot ruinis gravata. Ecce *Octimeſtrem* naſciturum, en ipſum debilem, invalidè vteri coronamento ſeſe obvertentem, diúque inibi morantem, exitum ægerrimè ſibi parantem, debiléſque ſuas vires, effœto ſuo & diutino illo conatu profundentem. En inſuper mox editum, novæ excipiunt procellæ, quibus ceu decumanis fluctibus jactatur inſons, aviti peccati pœnas vt luat; Aſpice novum hunc orbis incolam, tot ſubitaneis & ineluctabilibus mutationum vicibus mancipatum. Vtero, ceu molli & tepidiuſculo nido blandè fovebatur, amico partium adjacentium calore circunfuſus, innatans vndoſo ſubſterniculo, ab ilij, iſchii, pubis & ſacri duritie, vndique tutus, in placentâ ceu pulvinari delicatiſſimo conglobatus confidens, adeò vt quicquid ſtragulæ, aut culcitræ ipſi vicem gereret, id omne, aut carnoſum, aut membranoſum, aut aqueum,

aut ſanguineum fotet, omnia tepidè & molliter ipſum excipientia. Natum aſperiora lintea, aut malè tepida, aut nimis calentia, tenerrimam ejus cutem, vixdum cuticulâ obductam oblædunt: Et quaſi non ſatis eſſet, ab hiſce, damni multum inferri, en inſuper, reum quaſi, vincula ſtringunt, ac cereos flexileſve artus, in alium à naturâ ſitum ſæpè diſtorquent.

Vterus, ceu tenebricoſus carcer, hunc lucis oſorem coërcens, à ſplendore & reliquis nocivis tutabatur: mox nato, lux adventitia, ſeu nocturna ſeu diurna, tenerrimis oculis infenſa, noxam nocet; genas enim quamvis arctè committat, vt lumen refugiat, nihiloſecus, præ earum teneritudine & tenuitate, lux quoquoverſum permeans, ipſas pervadit, organa viſus, præſertim ſi lucidior ſit læſura. Soni, inauditi priùs, ſaltem eâ vehementiâ, delicatiſſimas haſce aures obtundunt, etſi, ob cerebri mollitiem, vix vllius fiat ſenſatio ſenſus.

Aër peregrinus, aut calens nimis, aut frigens nimis, conſocialis nuſquam, mox prodeuntem, adhúcque ex vtero pendentem, in ploratum pellit, noxâ ſcilicet, cuti poroſiſſimæ vbique hianti, & à cuticulâ malè occluſæ, derepentè & confertim illatâ. Nec minori damno, idem inſuetus & extraneus aër, præfatis qualitatibus ſtipatus, os nariúmque ſemitas ſubiens, vvulamve exquiſitiſſimi ſenſus percutiens, ac tracheæ arteriæ pneumaticos tubos ſenſibili membranâ obductos intimè pervadens, & delicatulam laxámque pulmonum ſubſtantiam penitiſſimè penetrans, tot partes, quas perflat & ventilat, afficit.

Idem vterinus hoſpes, ad vivacem & affluentem vmbilicalem truncum alligatur, vt plantæ ritu, quæ in ſui alimoniam & incrementum, è terræ gremio, ſuccum cœleſti madore perfuſum, per caudicem prolectat, materno ſucco defæcatiori rigetur & aleſcat. Editus in lucem, lacte per os veſcitur, hoc eſt ſanguine in mammis crudato, quo interdum coloſtratus evadit, & quod deterrimum, alieno non proprio ſucco paſcitur, matrum mollitie & ignaviâ. Ventriculus tenerrimus & anguſtiſſimus, coctionis neſcius & impatiens, ſuctum è papillâ pabulum, haud complectitur totum, ſed id partim vomitu eructat, reliquum vix coquit, præ tenerâ & exili ſubſtantiâ ac debili calore, *in minori enim quanto, minus eſt quale.*

His tandem mutationibus tot & variis, ſi quaſi pro ſuperpondio, morbi *νηγνοῖς* ſueti acceſſerint, *tormina*, *vmbilici inflammationes*, &c. Quid mirum, tenerrimam infantilem naturam, tot *Aph. ſect. 3.*

in vtero prægreſſis ærumnis fermè caſſam, hiſce tandem opprimi. Omnes quippe mutationes, omni ætati ſi laborioſæ & turbulentæ, quantò ægriùs, mollis ac delicatulus *Octimeſtris*, iis perpetiendis compar erit, præcipuè cùm ſit jam penè confectus è laboribus, quos ſuſtinuit in vtero, necdum redintegratis viribus prodeat in lucem, ob aliquid ſiniſtri, quod vel *ſeptimeſtrem* partum remoratum eſt, vel *nonimeſtrem* acceleravit. In vniverſum itaque, iis vivere non datur; Quòd ſi alicubi vivant, vt in Ægypto, id fœtiferæ potu Nili aquæ partim tribuendum, partim & cœli temperaturæ, quæ bonitate ſuâ eorum immaturitatem emendat: Regionis enim illius calor amicus & conſocialis eſt vteri tepori priſtino, quo fovebatur fœtus, adde miram in illo tractu pariendi facilitatem, à quâ *fœtus* minùs enecantur, vtpote qui minùs morentur in tranſitu, ac vires ſuas in enixu minùs profundant.

Si quis verò, noſtris in regionibus vixerit *menſe natus*, ex opinione, *octavo*, id potiùs fit, de *Mercati* ſententiâ, *Octimeſtrium* inimiciſſimo hoſte, quòd matrem deceperit computandi principium, quàm quòd verum ſit. Arbitrandum enim eum non eſſe *Octimeſtrem*; ſed mulierem ſui conceptus initium latuiſſe, nam experientiâ probatiſſimum eſt, *Octimeſtres* omnes perimi.

Negativa igitur, opinio, ſectanda, quia plurimis & illuſtriſſimis in arte *Atlantibus*, idem vnanimiter aſſerentibus, fides detrahenda non eſt, iis atteſtante potiſſimùm *experientiâ* omni teſte locupletiori, rerùmque ſupremâ Magiſtrâ, ſolidis inſuper *rationibus* hoc ipſum convincentibus; Meritò itaque de veridicâ, tot inculpatorum Iudicum, litis decretoriâ ſententiâ, *Octimeſtres* morti addicendi, quare intrepidè & audacter concludam, Ergo

Partus Octimeſtris non eſt Vitalis.

INTEGERRIMO DOCTISSIMOQVE VIRO,

Domino D.

ANTONIO DRELINCVRTIO,

Apollinari laureâ ritè donando.

QVos det Vitaleis, quos non det, partio, fœtus,
Pandis Naturæ gnarus, & ARTE POTENS.
Quis Tibi ſit cumulus laudum, ſatis? Id modò dicam:
Eligit aſſeclam Te PANACEA, ſibi.

AD EVNDEM AB EODEM.

Εὐφημισμός.

VIncere cùm noris monſtrum ex quo devius error,
Menteis occæcat, brutáque corda facit:
Cùm valeas, morborum occultas dicere cauſas,
Mirum, ni potis es tollere & Arte malum.

IACOBVS L'ESCOT, I. V. D.

AD EVNDEM.

SVbtilis cùm jam ſis, arte THEORICA tractans,
Iunxeris vt PRAXIN, quæ mala non fugient?

IOANNES MICHELOTIVS.

ΤΩ ΕΥΚΛΕΕΣΤΑΤΩ

Τὴν Ιατρικὴν παραγγέλλοντι

Κυρίῳ ΑΝΤΩΝΙΩ ΔΡΕΛΙΝΚΟΥΡΤΙΩ.

ΩΣ ταύτης θέσιος εὔρυθμος σύνθεσίς ἐστι·
Πλεῖστον ἔχει διδαχῆς, εὐφρυίας τε γένος.
Ἐστι λόγοισι χάρις· καὶ μὴν γνώμῃσι βάρημα·
Τῷ δὲ καλῷ γλυκερὸν συντεθὲν, ὠφέλιμον.
Καὶ γὰρ προσφαίνει Κώην διαλεκτικὰ τέχνην,
Καὶ τοῖς ἀμφοτέροις πουλὺς ἔνεστι τρόπος.
Ἐξ οὗ ἔμπειρον γνώσεις αὐτουργὸν ἐόντα,
Τόν τε γραφῆμα νέον, τοῖς πάλαι ἰσοπαλῆ.

Εἰς τὸ ἀΐδιον θεραπείας μαρτύριον ἔγραψε
ΛΟΔ. ΓΑΛΛΗΣ, φιλίας χάριν.

AD EVNDEM.

Aſſeris ex Veterum monumentis, non niſi doctè:
Octavo genitos menſe perire cito.
Depellas poſthac morbos quoſcunque peropto,
Vt fratrum certet cum patre jugis honos.

GRATVLABVNDVS
compoſuit
M. IACOBVS ROTHIVS, Baſil.

1053.25
Z

99 95 1947

1053 25

Digitized by Google